

Bài 17

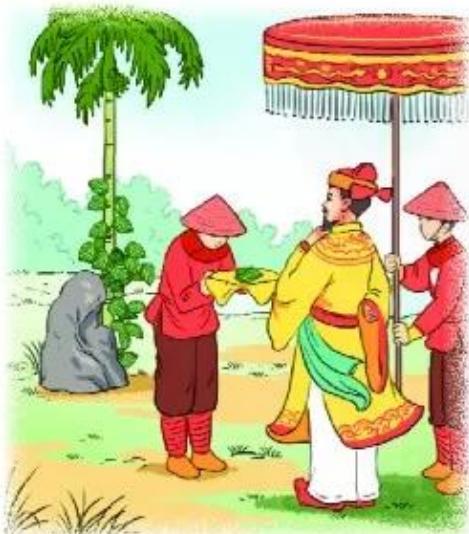
CUỘC ĐẤU TRANH BẢO TỒN VÀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA DÂN TỘC CỦA NGƯỜI VIỆT

Học xong bài này, em sẽ:

- Trình bày được những biểu hiện trong việc giữ gìn văn hóa của người Việt trong thời kì Bắc thuộc.
- Nhận biết được sự phát triển của văn hóa dân tộc trên cơ sở tiếp thu có chọn lọc, văn hóa Trung Hoa trong thời kì Bắc thuộc.

Sau khi chiếm được Âu Lạc, các triều đại phong kiến phương Bắc đã thực hiện nhiều biện pháp nhằm thủ tiêu văn hóa của người Việt. Trong cuộc đấu tranh sinh tồn, em có biết, người Việt đã làm gì để bảo vệ những giá trị văn hóa truyền thống của mình. Điều gì đã tạo nên sự kì diệu đó?

▲ Hình 1. Sự tích trầu cau –
lí giải tục ăn trầu của người
Việt (tranh minh họa)

Em có biết?

Tục xăm mình có từ thời dựng nước. Người Việt cổ sống nhiều trong môi trường sông nước nên tin rằng nếu xăm mình sẽ không bị thủy quái làm hại. Tục này tồn tại đến đời vua Trần Anh Tông mới bỏ.

- Hãy chỉ ra những phong tục của người Việt được nhắc đến trong tư liệu trên.
- Hãy cho biết một số nét văn hóa của người Việt vẫn được duy trì trong thời Bắc thuộc.

“Dân hay vẽ mình... ưa tắm sông nên họ chèo đò và lội nước rất giỏi; ngày thường không đội mũ, đứng thi vòng hai tay, ngồi thì xếp bằng hai chân,... Tiếp khách thì đai trầu cau.”

(Lê Tắc, *An Nam chí lược* (bản dịch), NXB Thuận Hoá và Trung tâm Ngôn ngữ Đông Tây, Huế, 2002, tr.70)

2. Tiếp thu có chọn lọc văn hóa Trung Hoa

Trong suốt thời Bắc thuộc, nhân dân ta đã tiếp thu có chọn lọc những yếu tố văn hóa Trung Hoa để phát triển văn hóa dân tộc.

Trong thời kì Bắc thuộc, nhân dân ta đã tiếp thu có chọn lọc văn hóa Trung Hoa như thế nào?

Luyện tập và Vận dụng

- Nhân dân ta đã làm gì để bảo vệ và phát triển văn hóa dân tộc trong hàng nghìn năm Bắc thuộc?
- "Bị đô hộ hàng mươi thế kỷ mà sau mấy nghìn năm – Ta vẫn là ta – hẳn không phải vì mũi tên nhọn hơn, bắp thịt cứng hơn mà chủ yếu là nhờ văn hóa, nhờ đạo lý, nhờ hệ giá trị tinh thần của riêng mình." (Trần Văn Giàu)
Dựa vào nhận định trên và kiến thức đã học, em hãy cho biết yếu tố nào đóng vai trò quan trọng nhất giúp người Việt không bị đồng hóa và vẫn luôn nuôi dưỡng ý chí giành lại độc lập sau hàng nghìn năm bị đô hộ.
- Hãy ra chỉ ra những phong tục của người Việt trong thời kì Bắc thuộc vẫn được duy trì đến ngày nay.